

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 8. uri zjutraj.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta " 3.— " " 4.50
za četrt leta " 1.50 " " 2.25
Z "Novičarjem" vred:
za vse l-to gl. 7.—
" pol leta " 3.50
" četrt " 1.75

Posamično številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov. — "Novičar" pa po 2 nov.

EDINOST

Oglas in ostanila se računajo po 5 nov. vrstica v petimi; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna shvala, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odpriete reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinost je meč.

Pri čem smo?

V.

V predidajočih člankih, prijavljenih pod tem naslovom, odgovorili smo na vprašanje: Pri čem smo? — da smo mi Tržaški Slovenci sedaj po volitvah v mestni zbor istotako na slabem kakor popred, a da tudi državni interes ni sedaj na boljsem, ali pa je morda celo na slabšem.

Kadar gre za državni interes, kadar nam je presojati, ali se stvari pod vladajočim sistemom obravna na bolje ali na slabše za ta interes, tedaj ne bi smeli dotičniki le na to paziti, kakovi so nasprotniki temu interesu, kakove so želje poslednje in kakovi so jim cilji, ampak opazovati bi morali tudi vestno, kako vpliva vladajoči sistem na prijatelje državi. To poslednje vidi se nam celo važnejše in nujnejše nego prvo. Kajti to je gotovo, da sovražniki države, kolikor jih živi v Trstu in na Primorskem sploh, postanejo smešna in brezpomembna klika v hipu, ko stopijo na noge vsi prijatelji države, oprti ob izdatno in odkritosrčno zaslombo vseh onih činiteljev, katerim je v prvi vrsti dolžnost čuvati koristi države. Saj vemo, da sovražnik dosega čisto svoje cilje ne po lastni svoji moči in po svoji zaslugi, ampak z bok nesposobnosti ali obnemoglosti onih, ki se bojujejo ali bi se morali bojevati proti njemu. Iz tega sledi neizprosno logiko, da morajo vladni krogi, ako se hočejo uspešno boriti za koristi države, najpopred skrbeti za to, da se prijatelji poslednje usposobijo za ta boj: oni morajo iti poslednjim na roko z vsemi tistimi obilnimi sredstvi, kakoršne imajo veikdar na razpolago oni, ki drže dr-

žavne vajeti v rokah. In ravno to hočemo naglašati, kar je od davna naše prepričanje in kar nam leži danes posebno na srcu: vladni krogi naj bi se toliko ne pečali se sovražniki, ampak velikoveč s prijatelji. Te poslednje treba organizovati, te treba povzdigniti moralno, v te treba vlivati srčnost in pogum, v te treba vzbuditi in utrditi zavest, da se morejo zanašati na trdno zaslombo vsikdar in povsodi — potem zgine kar čez noč moč državno podlago razjedajočih elementov in njihov vpliv se zruši v prazen nič, ne da bi trebalo državnim organom neposredno poseči vmes.

Kolikor mi poznamo Tržaške odnose smemo trditi, da se tu ne dá čisto nič doseči proti takozvani intransigentni ali nespravljivi stranki — katero je "Triester Zeitung" obdolžila des offenen Irredentismus, odkritega iredentizma — se strogostjo in drakoničnimi sredstvi; dá, rekli bi celo, da je vsako tako sredstvo je voda na mlin te stranke. Take stroge naredbe dajajo rogoviležem vsaj navidezen razlog kvasiti o "mučeništvu", a italijanski nevedni — in kakó nevedni! — živeli se silno rad razgreva za svoje "mučenike". V sočutju do "mučenikov", borečih se za njega "idejale", pozabi ljudstvo kaj rado na svojo lastno bedo ter prezre, da so ti njegovi "mučeniki" pravo brezvestni nasilneži, ki se rede in maste ob žuljih — ljudstva. Kričoč in pojoč: lasce che i canti e subii, omamljeno ljudstvo niti ne čuti, kako se mu masejo tla pod nogami, kakó se pogreza nižje in nižje s tistimi vred, kojim velja omenjena psovka; kakó se mu bolj in bolj bliža dan, ko boče, ne žvižgal in pihal, ampak stokal in jokal, ker mu vzraste beda čez glavo. Italijan-

sko ljudstvo se dá kaj rado varati in slepiti: vsak neumestni, če tudi morda na videz opravičen korak vlade, ume neopravičljiva italijanska stranka uporabiti zase — navadno se sijajnim vsehohom. To se nam pokazale zadnje volitve.

Že takrat, ko nas je doletela vest o razpuščenju mestnega zbora tikom pred novimi volitvami, toraj na demonstrativen način, smo bili prepričani, da ta "energični" korak ne pomore pošteni stvari v Trstu ni za las dalje; rekli smo takrat, da nimamo nikakega povoda posebno veseliti se in da ostanemo hladni do dna duše tudi v oči gled tej "energični" slavne vlade, ako joj ne bodo sledili drugi čini, to je, ako se ne bode pričelo postopati sistematično. A to se ni zgodilo in zato je bil vspeh vse akcije tak, kakoršen je moral biti — žalosten, udarec v vodo. Razpuščenje mestnega zbora bil je jedno tistih drakoničnih sredstev, na katere smo mislili že gori ter tekli o njih, da navajajo vodo na mlin progressovcev. Dasi je po odpravi proste luke zavlada velika nezadovoljnost z gospodujočo stranko, dasi se je v obče obsojalo neracijonelno in potratno gospodarstvo pri mestni upravi, dasi je ljudstvo zabrelo v silno bedo in ni upanja nikakega, da bi se stvari obrnile na bolje pri sedanjih razmerah in pri sedanjem sistemu v mestni palači, vendar je vedela progressova stranka izkoristiti uprav demonstrativni značaj omenjene stroge naredbe ter je elementarno silo potegnila na svojo stran ogromno večino mestnih volilcev.

To je vendar oklatanten dokaz, da se v Trstu ne dá nič opraviti se samimi strogimi naredbami, naperjenimi proti progressovcem, ako vlada žnjimi vsprejeto skrbi za ojačenje, v apodbujanje in organizova-

nje patrijotičkih elementov. Mi vstrajamo torej pri svoji trditvi, da bi se morala vlada najprvo baviti se svojo lastno stranko. Ako se pametno organizuje ta stranka, potem je poraz iredentovcev le vprašanje časa — tudi brez strogih naredeb. Le krepka, dolžnosti svojih zavedajoča se in do vseh poštenih življenj jednako pravična stranka more vreči progressovce, same vladine naredbe pa nikdar. Kakor je umela progressova stranka zvesti in zmamiti volilce na svojo stran, tako si mora tudi konservativna stranka priboriti tla mej ljudstvom, ako hoče kedaj priti do svojega cilja. Se samo naklonjenostjo odličnih krogov ne pride gotovo nikdar.

Torej organizujte najprvo sami sebe, a pri tem delu ne smete pozabiti na slovenski življenj! S tem življenjem morate računati; in dokler tega ne storite, ostanejo vsi vaši koraki le nepregledna in nepretržna vrsta smot in blamaž. Le v znamenji jedne pravice za vse je zmaga mogoča.

Naš nasvet bil bi torej ta-le: Proč se drakoničnimi sredstvi! Pustite primiru iredentovce in progressovce, naj rogovilijo po svoje; vlada pa naj pri tem dela po svoje, da izdere strupeno želo iredentizma! In vlada stori lahko mnogo po svoje. Organizuje naj si trdno, zanesljivo, odkritosrčno, zares konservativno stranko, ki boče voljna in sposobna voditi boj proti iredenti pri vsaki priliki, brez strahu pred pritiskom raznih mogočnejšev in brez obsira na posamičnike, ki bi se radi kazali konservativce, v resnici pa se v ničemer ne razlikujejo od radikalcev. Vlada naj se opira na trdno stranko, ne pa na posamične političke maroderje ali pa šarlatane.

PODLISTEK.

Franu Gestrinu.

Priplaval dnes je angelj smrti k Tebi,
Oči zatianil Ti na vekomaj . . .
Ugašnil spet na tožnem našem nebi,
S Teboj je zvezde žarobni sijaj!
Morí srce mi jad in žalna beda,
Ko duh usode naše knjigo gleda . . .

Ta beda, jad, solza buči studenec,
Budi mi v srci cvet žalobnih boj:
Iz rož otožnih teh povijam venec,
Na oder v duhi ga pokladam Tvoj . . .
Ta niz cvetov, so čuvstva žalna srca,
Ljubav do Tebe v njih se zorna zrca . . .

Dasi poznal Ti bitje blago nesem,
Uzorni Tvoj me vsikdar grel je duh!
Zavzet Sloven poslušá Tvoje pesem,
Sreč v njej blaži si duha in sluh.
Zato, kot zvezda Ti ugašnil nisi,
Pomlajen s svojimi v nas žijáš spisi . . .

Pomlajen . . . poezije Tvoje roža
Dehteč poganja v naših srcih kras!
Ljubezen naša tam jo žarno boža,
Tako kot mladec deklice obraz.
Tam cvete varno in dehti uzorno,
Šepeče z listi pesmi neumorno . . .

Ob oder Tvoj se dnes mi duh izgublja,
Rumen nad njim sijati vidi zor;

In zre da blede lice Ti poljublja,
Pojoč duhov nevidnih jasni zbor:
Čestil, gojil si žarno nas prvodi,
Zató jednako nam nesmrten bodi! —
S pitignev.

Pesmi brez imena.

Priobčuju Ivan Fajdiga.

VIII.

Za nekaj dni vladala je v rojstnem
mojem mesteci — kdo ga ne pozna, ali
ni vsaj čul o njegovih prirodnih krasotah? — čudovita, da, dejal bi, neka
mrtva tišina.

Vse je bilo tiho po ulicah in krčmah
— dá: celo iz hiš čulo se je samo tu in
tam zamolklo nrnranje.

Ljudje, in zlasti ženske, hodili so
otožni in klaverni sem ter tja in na licih
čitatil jim je bila neizreklija poparjenost.
Mnogoteri med njimi — in čudo! v prvi
vrsti moj najbližji sorodnik — jeli so celo
bolehati in na upalih njihovih licih utisneno
bilo jim je znamenje bližjoče se smrti.
Niti zdravilo ni več pomagalo in vendar
je bila baš tiste dni lekarna natlačena
pomoči išočih, kakor o kaki epidemiji. . .

A čem večja bila je obča poparjenost,
čem težja je vladala tišina, tem prosteje
dihal sem jaz, da celo po ulici smel sem
iti in v krčmo, ne da bi mi bilo priletelo
pod noge kako poleno in nekako veselil

sem se položaja, ki je bil podoben onemu,
kadar zadene kraj grozna nesreča.

Necoga dne stojim na trgu in pre-
mišljam o neozdravljivosti svojih občanov
in o posledicah, ki utegnejo zadeti rojstno
moje mestice po izmretji vrlih rojakov —
kar mi zadoni na uho bolestno ječanje:
od vseh strani vre obnemogla množica
žensk obojega spola okoli mene in med
njimi ne le priprosto ljudstvo, temveč
tudi uradniki in odličnjaki vsake baže in
pogled na to množico bil je zares ganljiv.

"Tako ne gre nadalje!" čuje se tresoči
glas iz množice — bil je moj najbližji
sorodnik, čegar lice je bilo že do
cela obglojeno od srčne tuge — "kako
nam zamoreš nalagati tolikanj težek posel,
ako nas ljubiš? Ali ne gane Tvojega srca
silna bolest, ki je zadela soobčane Tvoje,
ker moramo, o Tebi — molčati?"

"Glej, nemogoče nam je dalje živeti,
ako ne smemo obrekovati in psovati Tvo-
jega imena po ulicah in krčmah, ako Ti
ne smemo — vsaj z besedami in željami
— škodovati duševno in gmotno, kjer in
kakor koli mogoče! Čemu tudi se zavijaš
v meglo tajnosti svoje in nam ne razodeš
svojih razmer, bratec? Čemu, ako
si našitelj velikih idej, nam ne razodeš
istih, da tudi mi razsojamo o njih, bratec?
Čemu li mora izvedeti ves vesoljni svet o
tvojem delovanju v prid človeštva prej
nego mi, najbližji Tvoji rojaki? Glej, to

nas grize in tare in duška moramo dati
svoji zvedavosti, svojemu škodočolju, sicer
poginemo. Ako se nam ne razodeneš, pusti,
da ugiblujemo o Tebi in ako se Ti tu in
tam godi krivica vseh kake male laži,
kriv si temu sam, čemu se nam odteguješ?

"Ali glej, to nam je potreba, to nam
je v slast, ker sicer ne bi mogli živeti!"

"Hočeš li žrtvovati prebivalstvo ce-
lega svojega rojstnega mesta smrti, da ši-
viš Ti in molčiš?"

"O milost, bratec, milost!"

Milost, milost! glasi se iz vsih hreš-
čečih grl in roke se dvigajo proseč in
solze se utirajo z očij — — — — —

Ali zamorem ostati brezčuten v oči-
gled "tolike bede?"

Vsaj so rojaki moji!

Vladaj zopet, življenje, zahrumi zopet
radost! Kdo ga ne pozna ali ni vsaj čul
o prirodnih krasotah mojega rojstnega
mesta? . . .

IX.

Izložbe, velike in male, svetovne in
domače, imajo baje namon predlagati svetu
od dobe do dobe izkaz o gmotnem in du-
ševnem napredku narodov, ali tudi jednega
posameznega naroda in jedne manjše družbe
človeške.

In v tem smislu nameravajo i moji
ožji rojaki, soobčani mojega rojstnega
mesta sestaviti in storiti izložbo ter pred-

In vsprejeto z delovanjem take stranke dela naj vlada v svojem posebnem delokrogu za širjenje avstrijskega čustvovanja. Odvzame naj n. pr. mestnemu magistratu posle prenešenega delokroga in uničen je dober del moči in vpliva nekaterih gospodov; odvzame naj mestnemu magistratu pobiranje davkov in kmalu bode poznati posledice temu činu; osnuje naj za okolico posebno okrajno glavarstvo in slovenski okoličan ne bi se tresel več pred nekaterimi, ki vedo uporabljati vedno dotiko z ljudstvom za koristi svoje stranke: nehal bi terorizem in s padcem terorizma jel bi okoličan dozorevati politički in postal bi značajan; osnuje naj za okolico kmetijsko družbo, ki bo zares „kmetijska“, da se bodo razne subvencije, dohajajoče od kmetijskega ministerstva, uporabljale zares za kmetijske in ne za političke svrhe; skrbi naj za izdatno varstvo duhovnikom in učiteljem pred napadi raznih poznanih nasilnežev itd. itd. . . . in videla bode, da moč iredentizma izvira le iz slabosti, iz neodločnosti in omahljivosti njega nasprotnikov.

Proč torej z „energičnimi“ sredstvi, ki nam ustvarjajo le takozvano mučeništvo; na njih mesto pa naj stopi pametno sistematično delo, oprto na zanesljivo stranko, koji naj stoji na čelu — možje ne pa šušmarji! Ako hoče naša „konservativna“ stranka res preosnovati naše okuženo javno življenje, preosnovati mora najprvo samo sebe.

S tem sklepamo ta svoja premišljevanja. Povedali nismo ničesar novega, to vemo: saj je tudi naša bolezen stara in vedno ista.

Ponavljali in ponavljali bomo svoje nasvete neutrudno tako dolgo, dokler se ne najdejo ljudje, ki nas bodo hoteli slušati.

Politični pregled.

Notranje dežela.

V Črnovicah umrl je dne 21. t. m. Aleksandar Wassilko, član gosposke zbornice.

Hrvatski ban grof Khuen-Hedervary popotoval je te dni po Bosni v spremstvu skupnega finančnega ministra Kallaya in ogrskega poljedelskega ministra grofa Bethlena. Mislili se, da je ban hotel preučiti gospodarsko stanje Bosne, a ne vé se v katero svrhu. Sosebno pazno si

ložiti svetu izkaz o svojem napredku v dobi poslednjih trideset let.

Priprave se delajo ogromne, če ravno o dovažanju stvarov, ob okrašenju in stavbi izložnih prostorov ni duha ni sluha. Ali na obrazih in kretanju njihovih rojakov videti je največjo razburjenost in skrb za prospeh izložbe. Na nekaterih pač sije radost ali večina hodi klaverno okrog in slaba vest jim krije mrklo lice — da: mnogi se celo poskrivajo po kotih ter si ne upajo na ulico.

To se zgodi po največ ob večernih urah.

Ker bode izložba otvorena že baje v kratkem, mudi se že v našem mestecu razsodnik ter darovatelj premij in daril. Mož hodi ob večernih urah po trgu in premišlja menda o našem napredku. Toda čudovita je to prikazen; podobna je nekako onemu razsodniku, ki bode na sodni dan pretehtoval dobra in zlobna dela vesoljnega človeštva in ki bode stal ob desnici božjega sodnika . . .

Kaka propast vlada ob njegovem nastopu, je umeti samo sebi, kajti soditi po razsodniku, bode izložba nenavadna.

Kakor se čuje, bode to izložba pravih slovenskih — rodoljubnih src.

Od tu se poda razsodnik tudi v druge kraje širne slovenske domovine — — —

je gospôda ogledala gospodarstveno postajo v Modriču. V Serajevu bil je na čast visokim gostom slavnostni banket pri zapovedujočem generalu Appelu. O tej priliki izustil je ban podaljši govor, v katerem je povdarjal med ostalim, „da ga je povabil njegov prijatelj Kallay na ogled Bosne in da je o tem, kar je videl, popolnoma iznenadjen.“ (Morda o madjarski propagandi?)

Varadinski škof Pavel zahteval je preiskavo, ker se ga obdolžuje agitacije v prid Romuncem. Preiskava je začela.

Dubrovniški Srbi sklepajo kompromis z italijansko stranko, da se omogoči zmaga avtonomajem o prihodnjih občinskih volitvah v Duhrovniku. — Čast „značajnim bratom Srbinom!“

Vnanje države.

Srbska skupščina zaključila se je dne 21. t. m. s prestolnim govorom.

Od dne 21. t. m. zaprta je meja med Nemčijo in Rusijo. Prehod dovoljen je le v nekoliko krajih po zdravniškem preiskovanju.

Kakor javljajo „Przeglondu“, ukazal je car razpust škofije v Kladnom (Volhynija) ter odredil, da se ima spremeniti tamošnja katoliška cerkev v pravoslavno. — „Reforma“ v Varšavi pa poroča, da bodo ruski katoličani priisiljeni sprejeti pravoslavni koležar.

Volitve v Franciji so skoraj dovršene. Republikanci so v veliki večini. O skrutinju navstale so velike demonstracije. Policija potegnila je sablje ter udrihala po ljudstvu, demonstrantje pa so streljali na policijo. Do danos pozna se izid volitev za 578 poslancev, izmed katerih je 315 republikancev, 30 socialistov, 13 ralliés (realisti, kateri pripoznajo republiko) in 56 konservativcev. — Ožjih volitev bode 164; izid 3 volitev ni še znan. Republikanci so pridobili 63 mandatov.

V rudniku v Aigues-Mortes je okolu 2000 rudokopov, izmed katerih je nad polovico Italijanov, kajti gospodarji rajši sprejemajo v dela Italijane kakor pa Francoze, ker delajo prvi ceneje. Bili so valed tega večni prepiri med delavci obeh narodnostij. Te dni pa je napadlo kacic 450 italijanskih delavcev 150 francoskih. Francozi pritekli so v velikem številu svojim rojakom v pomoč. Podili so Italijane s kolci in kamenjem; ubitih je 30, ranjenih pa 150. Niti rodnarji, niti orožniki niso mogli razkačenih delavcev pomiriti, Italijane so spremili v Marzeljo. — Župan je objavil zazglas, po katerem ravnateljstvo rudnika odpušča vse Italijane. Potem še-le nastal je mir. — Italijanski odposlanec v Parizu, Reissmann, posvetoval se je z franconskim ministerskim predsednikom Dupuyjem o zadoščenju Italijanom. — Mnogo delavcev so pozaprli, in začela je stroga preiskava. — Iz Marzelja javljajo, da so tamošnji italijanski delavci, katerih je okolu 60.000, silno razburjeni valed dogodkov v Aigues-Mortes. Vlada boji se neredov. — Poltiški uradniki v Aigues-Mortes so začasno odpuščeni. — Rimski „Fanfulla“ javlja iz Pariza, da so prošle nedelje napadli v Tulonu francoski delavci italijanske. Jednega Italijana vrgli so v vodo, kjer je utonil. — Najnovejša poročila pa javljajo, da italijanska vlada smatra stvar kot poravnano po lojalnosti francoske vlade.

Različne vesti.

Stara pesem. Navadno očitamo našim italijanskim konservativcem njih grozno in kričečo nedoslednost. In vendar moramo danes pripoznati, da so vendar-le dosledni vsaj v jednom pogledu: v preziranju slovenskega življa na sploh in slovanskih korporacij posebej. — Dne 18. t. m. pričelo je društvo „Austria“ veselico v proslavo rojstnega dne Njeg. Veličanstva, kamor so bila povabljeni razna slovanska društva. In res so bila pri veselici po de-

putacijah zastopana pol. društvo „Edinost“, „Tržaški Sokol“, „Delavsko“ in „Tržaško podporno in bralno društvo“. Že navadno resnicoljubje zahtevalo bi bilo od uradnega lista „L'Adria“, da bi bil to naglašal in sicer tem bolj, ker je navel razna druga mikroskopična društva, o katerih obstanku Tržaški svet po svoji ogromni večini niti ne sluti. Ali „Adria“ si je pomagala, — se staro že navadno brezaktnostjo, ko bi bila morala navesti imena slovenskih društev; pristavila je namreč kar jednostavno: ed altre società patriottiche. To je sicer malenkost in našim društvom je gotovo bore malo do tega, kako misli o njih slavno uredništvo slavne „Adrie“, ali vendar značilno je, kako dosledno nedobrohotni so izvestni krogi nasproti nam. In potem se čudijo, da so naši ljudje jeli zgubljeni veselje ter umikati se ob raznih slovenskih prilikah.

Toda ne bodimo prenagli: morda je „L'Adria“ nedolžna na tej brezaktnosti, morda je natisnila poročilo, kakoršno je prejela — od društva „Austria“? Tem žalostnejše! Pomilujemo vas, ne sebel

Zopet izzivanja. Moj veselico „Del. podp. društva“ minolo nedeljo, ko je bilo zbrano v vrtu „Mondo nuovo“ več stotin slovenskega prebivalstva, radujočega se v nekajenem veselju in ob uzornem redu, začeli so se kar naenkrat za zidom zvoki dobro organizovane in gotovo najete godbe — — — — — Lasce pur che i canti o subii! Razburjenje, nastalega po tem nezasišanem izzivanju mej našim občinstvom, niti ni možno popisati: vse je kar vrvelo, protestovalo in žvižgalo, da so se celo pobalini za zidom prestrašili odločnega odpora ter kmalu prestali se sviranjem. Naši ljudje so bili sila razburjeni, videč, da niti moj zaprtimi zidovi nismo več varni pred izzivanji in pobalinstvi, in šele iskrenim besedam g. predsednika „Del. podp. društva“ se je posrečilo, potolažiti občinstvo. Govori se, da je policija zalotila dva izmej izzivalcev.

Proslava obletnice razvitja zastave „Del. podp. društva“, vršiva se minolo nedeljo, nadkrilila je daleč svojo prednico. V prostranem in zastavami okinčanem vrtu Mondo nuovo je kar margoletlo občinstva iz vseh stanov. Mi smo se radovali na tem vrvenju, ker nam priča, da se naše priprosto ljudstvo vzlic vsemu nasprotstvu, valic vaem oviram, ki se nam postavljajo na pot od raznih strani, vendar le zaveda bolj in bolj. Ne ne: ne bode nam zatrl v srcih naših kali ljubezni do svojega rodnega jezika in svote narodne stvari! V veliko tolažbo nam je zares, da so se poprijele naših narodnih pravic žuljave roke, kajti te roke drže trdno, kar primejo. To nam je dokazala demonstracija, koje omenjamo na drugem mestu.

Program veselici vršil se je točno. Tako godba kolikor pevski zbor „Slovenskega pevskega društva“ (žal, da premalo številni za toli velik vrt) proizvajala sta točko za točko v občo zadovoljnost.

Mej pevskimi točkami ugajal je posebno mešani zbor „Domovini“, kateri se je moral ponavljati; istotako se je morala na burno zahtevanje ponoviti Vilharjeva „Naša zvezda“, v katerem zboru je gosp. pl. Masnec prekrasno pel tenor-solo. Gosp. pevovodji Furlanu moramo izreči zares zaslužen priznanje na njegovi izredni požrtvovalnosti.

Kot 4. in sijajna točka v programu bil je nastop telovadcev „Trž. Sokola“. Že to nas je razveselilo, da jih je nastopilo nenavadno veliko število; produkcije pa so se izvrševale tako točnostjo, da se je občinstvo kar divilo. Lepa „piramida“ koncem telovadbe, prirejena pri bengaličnom svitu, pokazala nam je prekrasen prizor in je častno zaključila to točko. Pri javni telovadbi minole nedelje smo se prepričali, da se pri našem „Sokolu“ vzlic vsem zaprekam in najneugodnijim razmeram vendar-le pridno goji pravi namen sokolskih društev in bi prosili gospode

telovadce, da vztrajajo in nam polagoma vzgoje mnogobrojen naraščaj našemu „Sokolu“. Ta prošnja velja seveda v prvi vrsti g. učitelju Nehronyju. A tudi do slavnega občinstva imamo prošnjo, da bi se v bodoče nekoliko bolj zanimalo za to prekorišno društvo in da bi je podpiralo kakor zares zasluži.

Po telovadbi pozdravil je občinstvo predsednik „Del. podp. društva“, g. prof. Mate Mandić. Obžaloval je sicer, da so se zaprla cerkvena vrata blagoslovljeni zastavi dobrotvornega „Del. podp. društva“, a prosil občinstvo, da pozabi nocoj na to nevedčnost ter vsklikoil „živijo“ „Del. podp. društva“ in vsem njega članom. Po govoru je zasvirala godba cesarsko pesen in obče navdušenje je zavladalo po širnem vrtu. Tudi na krasnih umetaljnih ognjih se je občinstvo zelo radovalo in ni bilo ploskanja ni konca ni kraja. Navdušenje pa je doseglo svoj vrhunec, ko so po društvenem vspredu ob sviranju cesarske pesmi jeli zavijati prekrasno društveno zastavo. Pomen te demonstracije ni težko uganiti. Zaključujoč to-le poročilo ne moremo si kaj, da ne bi tui mi se svoje strani zaklicali krepki „živijo“ pravažnemu „Del. podp. društvo“; naj se razcvita delavcem v podporo in narodu v korist!

Peta skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ vršila se je v Mariboru od 16.—18. t. m. dokaj lepo. Glavni kontingent so dali seveda štajerski učitelji, bilo je pa tudi nekaj kranjskih in primorskih učiteljev; celo jednega Hrvata imeli smo med sabo, g. A. Dukča iz Kastve. Žalibog, da je bile le malo učiteljic. Zakaj se krasni spol učiteljski odteguje takim zborovanjem, ne umejem. Izmed oglašanih predavanj prišli sta na vrsto pri glavnem zboru le dve. Najpreje je predaval direktor na mariborskem učiteljskem, g. Schreiner, o „najnovejših reformatorskih težnjah na pedagogičkem polju“ celo uro. Za njim je nastopil g. Janko Leban, nadučitelj v Begunjah pri Raketu, ter poročal: „kaj in kako naj čita mladina“ blizu tri četrt ure. Za oba govora se je predsednik društveni, g. Ribnikar, toplo zahvalil, a zbrano občinstvo je oba poročevalca odlikovalo z viharim rokoplaskom. Da je bil g. Ribnikar, nadučitelj v Logatcu, zopet izvoljen predsednikom „Zaveze“, ni mi treba niti praviti, saj se mož odlikuje po izredni pridnosti, po kremenitem značaju in po svoji odločnosti, katere ne omaje nobena sapa od nikoder! Čast in slava takemu možu! — Zabavni večer s petjem in godbo trajal je od 8. zvečer do 1/2 ponoči. Učiteljstvo se je tisti dan pred koncertom napotilo na mariborsko pokopališče ter tam zapelo prvemu slovenskemu pedagogu škofu Slomšku v milc nagrobnico. (Isto čast so skazali tudi na mariborskem pokopališču počivaajočemu uredniku Ant. Tomšiču). Ko se je gosp. Ribnikar poklonil še isti dan milostljivemu knezoškofu mariborskemu, vzprejel ga je ta zelo prijazno ter mu naročil, naj učiteljstvu izjavi njegovo zahvalo, da je Slomška tako počastilo. Ko je gosp. Ribnikar to knezoškofovo zahvalo naznanil pri koncertu, saoril je urnebesni „živio-takov škof!“ in gromovitemu ploskanju ni bilo ne konca ne kraja. Z nami so ploskali tudi navzočni duhovniki štajerski! — Med koncertom so se prebrali tudi došli telegrami, katerih je bilo 18. — Vračaje se iz Maribora šli smo nekateri primorski in kranjski tovariši preko Koroske; v Celovcu smo si ogledali mesto ter se divili krasnemu razgledu z zvonika tamošnje stolne cerkve. Šli smo se tudi kopat v vrbsko jezero. V gostilni pri Sandwirtu, kjer smo našli tudi nekaj Slovencev, postreglo se nam je prav dobro, zaradi česar to gostilno toplo priporočamo potujočim Slovincem. Njen lastnik, gosp. Simon, je rodom Slovenec. Lepe urice, katere smo doživeli v bratski ljubezni v Mariboru in drugod na tem potovanju, ostanejo nam v neizbrisnem spominu. Bog

daj, da bi se zdravi in veseli k letu sešli v solčni Gorici, kjer se boče vršila skupščina „Zaveze“!

Iz oficijelnega poročila o VIII. veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda. (Dalje.) Tajnikovo poročilo je zelo obširno in sestavljeno toli krasno, da smo bili kar navdušeni za vrlega g. Žlogarja. Uvod poročila slove: Slavná skupščina! Velečnjene dáme, častiti rojaki! Zgodovina o razvoju slovenskega šolstva v deželah, koder bivajo Slovenci, spriduje skoro na vsakem listu, da je ono moralo hoditi po trnjevi poti, predno si je priborilo v domovini pri sorodnih narodih tisti ugled, ki je posledica dobro uravnane šole na zdravi katoliški in narodni — ali splošno na pedagogični podlagi. Če se ozremo po svoji domovini, žal, zapazimo, da te tu znanovane krepke podlage še pogreša naše šolstvo — oobito ob periferiji našega ozemlja. Ondi še ne morejo prodreti pravi pedagogični principi, priznani od vseh šolnikov-strokovnjakov vseh kulturnih narodov v ljudske šole, ker se jim ovira natorno pravo materinega učnega jezika: v take obmédne šole po našem ozemlju, kjer fak-tično — počten tujec bi to komaj verjel, — učitelj ne umeva učenca, otrok ne umeva vzgojitelja, ko ta ni zmožen slovenščine. (Res je!)

Slovenskim rodoljubom, gledajočim to nenaravno prikazen, je krvavelo srce in še krvavi; premišljevali so, kako bi bilo pomagati. Svetopisemski rek: „Množica se mi smili“ vzdramil je tudi njih; množica — slovenskih otrok, ki po obmejnih mestih, trgih in vaséh ginevajo za slovenstvo, — se nam smili; zato smo sklenili takej zapuščeni mladeži, ki je zoper svojih starišev in svojo voljo v največji nevarnosti izneveriti se svojemu rodu, sami pomagati, dasi smo se zavedali ogromnih žrtev, ki jih bo zahteval ta vzvišeni smoter. Tako se je porodila, kakor veste óč, skupščinarji, šolska družba sv. Cirila in Metoda. Njej velja svetopisemski klic: „Poberite kosce, da konca ne vzamejo!“ — o, ne samo kosce, nego trume slovenskih otrok zberite in pošljite v svoje slovenske šole, povsod, kjer so oni le pastorki, mej ino-rodnimi otroci v drugojezičnih šolah.

Je-li se je pa naša družba odzvala tej srčni želji vseh pravih domoljubov in rodoljubkinj? (Je!) Je-eli vodstvo, katero danes že osmió v svoji prvotni celoti slopa pred Vas, óč. skupščinarji in družbeniki, prav pojnilo ter izvrševalo svoj nalog: je-li opravdalo zupanje, katero ste mu tekem let poverili? (Je! je!) Je-li ono v zmislu družbinih pravil res pospeševalo pri nas katoliških narodno šolstvo? (Je, vzorno!)

Vodstvenemu izvestitelju je čast, vse to nekoliko pojasniti ter družbo pokazati, kakoršna je, kar mu je z ozirom na odmerjeni čas mogoče storiti le v glavnih potezah; óč. skupščinskim zastopnikom pa je prostost in dolžnost soditi o družbinem delovanju. (Dalje prih.)

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrano pri Stoki 1 gld. 40 nč. — Anton Goriup daroval 20 stotink zato, ker ni vedel, kaj je družba sv. Cirila in Metoda. — Navdušeni narodnjaki iz Trsta nabrali so v veseli družbi v krómi Tancetovi v Nabrežini in 2 gld. 28 kr. — 4 gld. 2 nč. nabralo se je pri proslavi „Nestlove“ poroke.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti nabrala vesela družba „Ex-arjo“ pri Mičetu na Opčinah 1 gld. 63 nč.

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročilo uredništvo „Slovenskega Naroda“ osmo zbirko prvih kron v znesku 360 kr. in 62 vin. Trnovsko Bistriška podružnica je poslala 162 gld. 20 kr., Goriška ženska po blagajničarici Mariji Kancler pa 100 gld., udnine. — Mej veliko skupščino v Sežani je izročila tamošnja ženska podružnica 100 gld. pokroviteljine po svoji tajnici gospici Mici Mahoróčevi; pokrovitelja z zneskom 100 gld. sta še postala kranjska možka podružnica in g. dr. Stor v Ljubljani. Zbirke prvih kron so poslali: Vč. g. L.

Hudovernik iz družbe zbranih duhovnikov 32 kr. 60 vin., z Vranskega 32 kr., g. Fr. Šorn, nadučitelj pri sv. Lovrenci na Dravskem polju, 12 gld., ki so jih zložili gostje o zlati maši vč. g. župnika Fr. Ratha, ó. g. Ign. Rom 10 gld., ki so jih darovali óč. gg. duhovniki pri dekanijški konferenci v v Slovenski Bistrici, gđ. Brinšek iz Ilirske Bistrice zopet 16 kr., g. Resman 15 kr., vč. g. Podboj 10 kr., hišna družba „Omizje“ v Mozirji s pozdravom „Mir vam bodi“ 10 kr., gg. skupščinarji na predvečer v Hafnarjevi pivovarni: Tiringar in njegovi sošolci, Dev, Trdina 8 kr., g. Fr. Hrašovec, blagajnik izvanakademiške podružnice v Gradci, z doneskom udnine 6 prvih kron, ki so jih darovali: vč. g. kurat A. Skeóir 3, g. Anóika in Anton Weinberger, Franjica Zabred po 1 kr., vč. g. župnik Ladnik 5 kr., g. Zelnik 5 kr., vesela družba pri Španu v Sevnici po g. D. Preskerji 2 gld. 5 kr., kres v Sevnici na čast sv. Cirilu in Metodu 4 kr., gđ. Ravnikarjevi 2 kr., g. Bezget 2 kr. in Vekoslav Nabrgoj, dijak kmetijstva na Grmu, 2 kr. — Vrlo delavnim podružnicam in darovalcem prvih kron kličemo: Bog povrni! Naj bi bili ti darovi onim domorodcem, ki še niso žrtvovali prvih kron, vzpodbujevalen opomin, da darujejo družbi vsaj druge ali tretje ali tudi dvajsete krone. Nam bodo iz njih rok prve!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Peklenska zlobnost. „Slov. Narod“ prinaša v svoji številki z dnó 21. t. m. dopis iz Solkana, v katerem je povedano med ostalim, da štirje goriških Lahov, vračajočih se iz Solkana v Gorico niso bili napadeni po Slovencih, kakor so zbornali italijanski listi, marveč, da so se pretepali mej sabo. — „Il Rinnovamento“ in pa „Soča“, bila sta — kakor znano — zaplenjena, ker sta pisala, kakor se jima je poročalo iz verodostojnega vira. — Nadejamo se, da pride na dan resnica, nikakor pa ne maramo, da se ravna z nami po reku „Beati monoculi in terra caecorum!“

Andrej Gabrčček, tiskar in urednik v Gorici, razposlal je raznim društvom nastopno písmo: Slavno društvo! V nedeljo 17. septembra t. l. obhajali bomo goriški Slovenci 25-letnico slovedega, in za probujo slovenskega ljudstva v teh krajih proznamenitega „Šempškega taborja“, ki se je vršil 18. oktobra l. 1868. Slavnost, ki se bo vršila na prostoru bivšega taborja pri Šempasu, bo imela političen in zabaven del ter utegne postati znamenit in sijajen naroden praznik ne le za goriške, marveč za vse Slovence.

Kot skupne pevske točke vseh pevskih zborov so doslej določene pesni: možka zbor „Naprej“ in „Jadransko morje“ ter mešana zbor „Slovan na dan“ (Volaričev) in „Slavjanka“ (Carljeva). Da bi ta znamenita slavnost postala kolikor mogoče vseslovenska, vabim po naročilu pripravljalnega odbora to slavno društvo k sodelovanju in prosim prav uljudno, da bi mi blagovolilo naznaniti v 8 dneh: a. Koliko pevcev Vašega sl. društva bi sodelovalo pri skupnih točkah? b. Ali bi isto pri prosti zabavi pelo tudi samo za-se? c) Ali naj se mu dopóeljeje posamični glasovi določenih skupnih pesmij in koliko od vsakega glasu posebu.

Rojstveni dan Nj. Veličanstva praznovali so pri sv. Mariji Magdaleni spodnji na sijajen način. O tej slavnosti se nam piše: Pevsko društvo „Slava“ zbralo se je na lepo razvilitljenem vrtu g. Frankoviča pri sv. Ani, da skaže ljubezen do svojega vladarja. Ob 8¼ uri zasvirala je domača godba „cesarsko pesem“ mej obćim navdušenjem navzočega obćinstva, na kar je zapel možčan zbor društva „Slava“. Zatem se je vnela zelo priserena zabava, kakoršne še nismo doživeli tu pri nas gotovo še nikdar. Predsednik „Slave“ napil je navdušenimi besedami Njegovemu Veličanstvu in obćinstvo se je odzvalo burnimi živio-klici. Pohvaliti moramo domačo godbo, da se je

primerno dobro izvežbala v tako kratkem času, da lahko nastopi tudi drugod. Zahvaliti pa se moramo tudi g. Josipu Spe-tiču, ki se je mnogo trudil zato slavnost, a tudi vrlému pevovodji „Slave“, gosp. V. Pižonu, ki je zares izbornó vodil petje. Želeti je le, da se ta lepa slovo mej „Slavo“ in godbo ohrani tudi za bodočnost, kajti sloge trebamo zares. Ne dal Bog, da bi se slova rušila radi kake posamične osebe! Može in mladeniči, podpirajte pridno našo „Slavo“, kajti razvoj društva je le tedaj mogoč, ako je podpi-ramo vsi; in to ne samo z besedo, ampak z dejanji.

Iz Pomjana se nam piše: V predvečer ces. rojstnega dne zginila je od obćinske liše laška podestarija in se premenila v slovensko županijo. Tako je dobil Pomjan slovensko lice. Na rojstni dan ob 9. uri je bila peta maša, pri koji se bili vsi naši obćinski zastopniki. Šolska mladež je lepo pevala na koru brez vsega vodstva, le od altarja se je opazilo, kako lepo so intonirali pesmi in mašne pote odgovore. Po sv. maši je gospod župnik in ob enem učitelj v šoli govoril mladini o cesarju.

Opoldne do 6. ure je bil obć. sve-tovalcev skupni obed, kjer se je govorilo, prepevalo in godilo. Bila je prava veselica, kakoršna je prvokrat priredil slovenski Pomjan. Pokanje možnarjev (pretresalo je ves dan živce koperskim lahom. Zvečer ob 9. uri se je videl od Padenske višine velik kres z umetnimi ognjem in čul se strel tudi iz Perana. Pomjanci so v svojem župniku dobili pravega duhovna in iz-vrstnega učitelja, koji je v dosezanju šol-skih uspehov vsega občudovanja vreden. Pomjan, po Lahih pokvarjen, je počel z vso močjo napredovati in ako pojde tako dalje, postane kmalo uzor drugim vasem.

Zemljepisni pojmi poreških jaslarjev. „Il Rinnovamento“ prinaša v poslednji svoji številki jako zanimivo vest o geo-grafskih pojmih sloglasnega lista „L' Istria“, „poreške babe“, kakor jo nazivlja „Naša Sloga“. — Naši čitatelji spominjanjo se izvestno našega poročila o zdravniškem shodu v Rimu, katerega odbor je poslal primorskim „italijanskim“ zdravnikom nem-ška povabila, óč, da je nemščina državni jezik v Avstriji. No, baš o teh povabilih govori „L' Istria“ v svoji številki od 28. pr. m. ter se pritožuje — kakor čitamo v „Rinnovamento“ — tako-le: „Gospodom učenjakom v Rimu. Učenjaki, pravimo, v kateri-koli stroki, samo ne v jedni in to v zemljepisni. Tako moramo presojevati večkrat in naj sodijo tudi ó. naši čitatelji.

Dne 24. septembra ima početi v Rimu XI. mejnarodni zdravniški shod. Dobro, toda ko je odbor v Rimu odpošiljal do-tična vabila gospodom zdravnikom raznih narodnostij, pogodite malko, kateremu narodu je pripisal istrske zdravnike? — Nemškemu!!

Mnogo pisem prihaja nam iz Švedske in celó iz Kanade z naslovom **Istria (Ita-lia) — baš tako!** — v tem, ko nam pišejo iz Rima: Istria (Dalmacija, Štajerska, ali Nemóija). Sedaj pripetilo se je kaj ta-cega zdravnikom. A glejte, poziv je pod-pisal prof. Baccelli, bivši minister Nj. Vel. kralja italijanskega.

Bravi!!

In take budalosti — ali zlobnosti se pišejo v Poreču? Čudno!

Učiteljsko društvo za goriški okraj imelo bode dne 7. veptembra 1893. ob 9. uri predpoldne v Gorici na slov. oddelku deželne kmetijske šole letno občno zboro-vanje z naslednjem vsopredom: 1. Poročilo o društvenem delovanji pret. leta. 2. Pregled letnega računa. 3. Pogovor o vprašanjih okr. uč. koference. 4. Posamezni predlogi. 5. Volitev društvenega vodstva. — K prav obilni udeležitvi uljudno vabi

ODBOR.

Grozna nesreča. Članom „Delalskega podpornega društva“ dobro poznani in priljubljeni gosp. Andrej Rebuta pone-srečil je prošle nedelje zvečer na zabavnem vlaku med postajo Grinjan in Miramar

na grozen način. Bil je popoludne odpotoval po opravkih v Bivije. Nazaj vozeč se hotel je opravi malo potrebo ter odprl vagonška vrata; pri tem je zgubil ravnotežje in padel raz vlak. Iz Trsta odpravili so takoj po-seben stroj in voz, v katerem se je odpravila komisija iskat nesrečneža. Našli so ga kake 4 kilometre od postaje Mira-mar, ležečega v jarku poleg železnične pro-e. Imel je težko rano na desnem sen-cu in na čelu, vsled česar je zaključil zdravnik, da je moral nesrečnež obležati na mah mrtev. — Mrliča prepeljali so v Trst na postajo in od tod v mrtvašnico pri sv. Justu. — Nesrečnež bil je še le 34 let star in zapustil je udovo.

Poljedelske štípendije. V 59. številki našega lista priobćili smo mej oglasi raz-pis natečaja za 4 poljedelske štípendije za mladeniče slovenske ali hrvatske narodnosti iz Istre, kateri bi hoteli obisko-vati poljedelsko šolo na Grmu pri Novem-mestu ali pa kmetijsko šolo v Gorici. Štípendiji so dovoljeni za dve leti, počenši s šolskim letom 1893/1894 in sicer dva štípendija za obiskovanje kmetijske šole v Gorici po 120 gld. in dva po 100 gld. za obiskovanje šole na Grmu. Ker poteče z dnem 31. avgusta rok za ulaganje prošenj, opozarjamo kmetovalce po deželi na omenjeni razpis, kajti, ako se ne oglasi zadostno prošilcev za te štípendije, se ne smemo čuditi potem — ako nam danes ali jutri poreče poljedelsko ministerstvo, da slovenskih šol po Istri treba ni, ker slovenskih učencev ni. Prošnje je uložiti pri c. kr. namestništvu.

Iz Kala pri sv. Petru se nam piše: Ne pozabimo dobrotnikov! Tako kliče naša podobčina, ko se spominja svojega rojaka in dobrotnika, preblagorodnega gospoda Jakoba Mankoča, posestnika na Kalu in posestnika in trgovca v Trstu. Ta gos-pod postavil nam je lep spomin, ki nam priča, kako ljubi svoje rojake in kako je vnet za blagor svojih rojakov in čast božjo. Že leta 1891 dal je postaviti pod našo vasjo lepo kapelico, toli krasno, da vzbuja občudovanje potnikov. Letos pa se je obrnil do premilostnega knezoškofa Ljubljanskega s prošnjo, da bi se blagoslovliva ka-pelica. Prošnja je uslišana in se bode lepa ta svečanost vršila uprav v dan cerkvenega žegnanja, to je dne 27. avgusta. In tako prosimo božjega blagoslova z nebes tudi Tebi, blagi naš dobrotnik: Bog ti povrni stoterokrat! V a š č a n i.

Iz vojaške akademije v Dunajskem Novem mestu izšlo je dne 18. t. m. 220 novoimenovanih poročnikov (lajtnantov). Med njimi je tudi nadvojvoda Peter Fer-dinand, ki je vstopil v 59. pešpolk.

Proti koleri. Ministerstvo notranjih poslov odredilo je, da določi namestništvo nekatere postaje, v katerih bi se oddajali za kolero oboleli ali pa sumljivi popotniki obćinski obskrbi v zdravljenje. Te po-staje so: 1. ob južni železnici: Korvain, Gorica, Nabrežina, Trst; 2. ob državni že-leznici: Pulj, Buzet in Trst. — Ob po-morski progi določena so ta-le mesta: Trst, Koper, Piran, Umag, Novigrad, Poreč, Ro-vinj, Pulj, Mali Lošinj, Črez in Krk. — V vseh teh krajih preskrbeti morajo obćine vse potrebno za bolnice za kolerozne in zdravniško pomoč.

Kolera. Po službenem izkazu z Lvova, obolelo je ob ogrsko-gališki meji od 1. t. m. 250 oseb za kolero, izmed katerih je umrlo 90. — Nekaj dnij sem oboli vsaki dan okolu 32 oseb, izmed katerih umrje 20. — Italijanski delavci bežijo iz teh krajev.

Vojni erar kupi po trgovski navadi: za zalogo sočivja in moke v Mariboru: pšenice 3450 kv., rži 8650 kv. Potem za ondotna vojaška oskrbovalna skladišća (ma-gazine): 5800 kv. rži v Gradcu, 3800 kv. rži v Celovcu; ovsaa: 12.000 kv. v Gradcu, 9350 kv. v Mariboru, 450 kv. v Trstu, 1800 kv. v Gorici in 650 kv. v Pulji — Kupne ponudbe sprejema do 7. septembra t. l. intendacija 3. voja. Natančnejji pogoji pregledajo se lahko pri vsakem vojaškem

oskrbovalnem skladišču (magazinu), potem pri političnih okrajnih oblastvih in deželnih kmetijskih društvi vojnega okraja. Tega obvestila se lahko vsakdo poljubno, vendar za vojni erar neškodno posluži.

Otroški vrt družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu otvori se prve dni prih. meseca. Vpisovanje se prične dne 1. septembra.

Trst — „Meka“ samomorilcev! Ne zadostuje, da mora tržaška kronika dan na dan poročati o poskusih samomora in samomorih tukajšnjih prebivalcev, temveč tudi tujei prihajajo v „Meko“ samomorilcev, da končajo tu svoje življenje. Predsednjem vstrelil se je v jednom tukajšnjih hotelov Vaso Kritovac iz Rume v Slavoniji, ki je, ali je bil (menda je še) tudi deželni poslanec v hrvatskem saboru. Pokojnik je bil pravoslavne vere. Kot uzrok samomoru je navel okolnost, da je sit življenja!

Ljudska kuhinja preselila se je dne 21. t. m. iz zelenega hriba (Monte Verde) v hišo št. 1. ulice delle Zudecche (Androna della Scala d'oro).

Dični Lloydovi mornarji. Zaderskemu „Narodnemu Listu“ poročajo iz Visa, da so nedavno mornarji na Lloydovem parniku „Oreste“, ki je bil zasidran tik obali pred Visom, prepevali na vse grlo med drugimi številnimi pesnima tudi tržaško duhovito pesem „Nella patria de Rossetti“. Izkravanju je ravnala oseba, katera ni razumela niti besedice hrvatski. Prebivalstvo je vsled takih provokacij in zaničevanja hrvaščine razburjeno.

Ponarejalce denarja zasačili so v Tulnskem okraju na Ogrskem. Prijeli so štiri ponarejalce, baš ko so tiskali bankovce po 10 gld. Zaplenili so tiskovni stroj, papir in barve. Ponarejalce poslali so v zapor v Pešto. Vsi štirje so premožni ljudje.

Pevcem! Predsedništvo „Slov. pevskega društva“ javlja gg. pevcem, da je prihodnja pevska vaja v petek zvečer ob navadni uri. — Gg. odbornikom javljamo zajedno, da je isti večer tudi seja.

Z Bogom!

Vsem onim prijateljem in znancem, posebno pa bratom Sokolom, s katerimi se nisem mogel osebno oprostiti pri mojem odhodu na Reko, kličem: „Z Bogom!“

Trst, dne 23. avgusta 1893.

Ivan Knavs.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUSTVO vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato preskrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3)

pristopno zadrugi in nezadrugi, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu

(poprej Pertotovo)

10 minut oddaljeno od mosta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba z gorkimi in miznimi jedili.

Novi člani

se še vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtak od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—15

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarnarja „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vsah stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep-pa št. 18 poleg kavarnarja „Universo“ priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja. — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem Cl. JAKOB KUMAR

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1 trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in ločenim kuhinjskim orodjem pletenino itd. itd. Cl.

E. Šverljuga, brivec v St. Giovanni št. 1, priporoča se slav. občinstvu za blagohotno obiskovanje. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Grzine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 3 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 12 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Prodajalnica jedilnih stvari po jako nizki ceni. Prodaja Jožef Cerne Piazza della Caserma št. 1 (uhod Via Ghega). Cl.

Pivarna Lavrenčič via Rossetti nasproti lokarne E. Leitenburg) priporoča svojo izborna isterska vina čistim družinam po najnižji ceni 80 kr. liter v stanovanje postavljeno; naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. — Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo I. vrste po 24 kr. liter in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“ Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur poplunoči. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Droherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slavnega občinstva. P. Favero. 104—99

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
TRST
Corso, Piazza delle Legna 1.
Odlikovana tovarna čopčev.
Velika zaloga oljnatih herb, lastni izdelok. Lak za kočije z Angleškega, iz Francije, Nemčije itd. Velika zaloga finih barv (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. — Lesk za parkete in pode.
minerale vode
iz najbolj znanih vrelcev,
kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt. 104—1

V najem se da

hiša št. 96, stoječa ob cesti proti Lonjeru nasproti hiše ranj. Fr. Taliata. Hiša ima 4 prostore. Poleg hiše je 800 sežnjov zemljišča, nasajenega s trtami in dobro obdelanega. Natančni pogoji se izvedo pri lastniku Ivanu Gregoriču v Škorklji h. št. 132. 3—3

ALGOFON

je jedino sredstvo proti zobobolu, migreni itd. itd. tu se dobiva v steklenicah z napatkom vred po 20 nvč. jedino le v odlikovani 67

lekarni Praxmarer (ai due Mori), Veliki trg v Trstu. Čuati se ponarejanj. Telefon št. 207.

Riunione Adriatica di Sicurtà

24—16 v Trstu.
Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892. gld. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje „ 13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju „ 1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 49.465.07
Rezerva na razpolaganje „ 500.000—
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) „ 333.822-42
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) „ 243.331-83
Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 500.000—
Občna rezerva dobičkov „ 1.187.164-86
Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši).

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Ireneo se priporoča slavnemu občinstvu Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo Cl.

Teodor Slabanja

srebar V GORICI (Görz) ulica Morelli 17 se priporoča preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: monštranc, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovjših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov narodnikov prav ugodni plačilni pogoji stivali. Ilustrovani cenik franko.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštino franko! 18—24

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskarice. Cl

Tržaška Hranilnica

(Cassa di Risparmio Triestina)

Sprejemlje denarne uloge v bankovcih od 50 nvč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure opoldne. Obresti na knjižice 3%
Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoldne. Zneske do 100 gld. precej, preko 100 do 1000 mora se odpovedati 3 dni in zneske preko 1000 gld pa 5 dni.
Eskomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3%
Posujuje na drž. papirje avstro-ogerske do 1000 gld po 5%
Višje zneske od 1000 do 5 00 gld po 4%
Daje denar proti vknjiženju na posesti v Trstu. Obresti po dogovoru. 24—16
Trst, dne 13. marca 1893.

FILIJALKA
C. K. PRIV. AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplačila.
V vredn. papirjih na 30-dnevni odkaz 2 1/2%
4-dnevni odkaz 2 1/2%
3-mesečni 2 1/2%
6-mesečni 2 1/2%
9-mesečni 2 1/2%
12-mesečni 2 1/2%
Vplačevanja avstr. vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odločbe od 17. in 21. odnosa 12. junija.
Okrožni oddel. V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napelelih brez obresti.
Nakaznice sa Dunsaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bieltiz, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linz, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.
Kupnja in prodaja vrednostni, diviz, kakor tudi vnošenje kuponov 24-9 pri odbitku 1% provizije.
Predujmi. Sprejemajo se vsakovrstna vplačila pod ugodnimi pogoji.
Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtem kreditom v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.
Na vrednostni obresti po pogodbi.
Vložki v pohranu. Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, list ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.
Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevrem kursu.
Trst, 1. aprila 1893. 16 24

Papir za cigarete
„CLUB“
PATENT
S. D. Modiano v Trstu.
Permanentno razpečevanje.
Sprečevalo analize.
Podpisani profesor pri kemičnem laboratoriju trgovinske in nautične akademije izjavlja s tem, da je podvrjel mikroskopični preiskavi papir za cigarete tvrdke S. D. Modiano ter je spoznal, da je isti sestavljen iz čistega lana; pri nadaljnem preiskovanju se je prepričal tudi, da je popolnoma brez glicerina in da jeden kvadratni meter tehtata le 9-284 gramov. — Izjavlja torej, da je papir za cigarete tvrdke S. D. Modiano jeden najboljših in da je isti popolnoma brez zdravju škodljivih tvari. 24—11
Trst, 19. aprila 1893. Prof. Avg. Vierthaler.
Je na prodaj po vseh tabakarnah in papirnicah.

Mejnarodna popotna agencija
CARLO PIRELLI
TRST REKA
via dell'Arsenale št. 2 via del Lido št. 537 nasproti pomolu Adamich.

Prodaja voznih listkov za vsakovrstno popotovanje toliko po suhem, kolikor po morju (listki III. razreda po jako znižanih cenah.) Oddaje listke, veljavne leto dni, za tja in nazaj z 20% odbitka po tarifu za katerikoli evropsko in amer. Oddaje listke za Ameriko: via Havre, via Anversa, via Breme, via Hamburg, via Liverpool, via Glasgow, via Southampton. Za Afriko: via Genova, via Marsilja, via Lion, via London, via Dartmouth. Za Avstralijo: via Genova, via Bremen, via Anversa in via Hamburg. Za progo Iquique (itd.) via Genova, Montevideo, via Hamburg po morški ožini Magellan ter Hamburg-Colon (Colon, Panama po železnici) iz Panama, Iquique itd. po morju po znižanih cenah. — Popotniki ne trpe nikakoršnega motenja v preskrbljenju navedenih listkov ter zagotoviti si dolične prostore. Tudi ni potreba predplačati ali drugega. Zadoštuje priti v Trst ali na Reko k agenciji, kupiti (proti plačilu v gotovem denarju) vožni listek ter ostati v tem mestu, od koder odpotuje parnik o dnevih, katere objavlja agencija. Ker je ista i o dnevu odpotovanja v zvezi z vsemi krajevi in z vsomi društvi, stvojala bode prihaniti popotnikom vsakovrstnih stroškov za čekanje ter jih odpošlje v dolične kraje in mesta, od koder odpotuje prvi parnik, preporečivši jih najboljšim družbam, katere dajo dobro hrano na parniku. — Jamči za odpotovanje istega dne, kateri je označen na listku ter povrne stroške, ako bi ga zamudili vsled krivnje agencije, in to: ako ne bi dospeli o pravem času v določeno mesto vsled tega, ker je agencija slabo računila potrebni čas, katerega se potrebuje za vožnjo po železnici, ali pa če ne bi našli več prostora na parniku. — Ker ima ista agencija tudi v Novem Jorku agencijo za pošiljanje po vaej severni Ameriki, daje tudi listke za katerikoli kraj severne Amerike po jako znižanih cenah. Konečno izdaje navedena agencija tudi listke za katerikoli kraj. — Informacije o cenah in dnevih odpotovanja daje brez- Sprejema odpošiljanje prtljaje ali blaga za katerikoli kraj toliko po morju, kolikor po suhem ter prevzima povzdignenje in poiskanje služajno izgubljenih ali pozabljenih kosov prtljaje o popotovanju po Ameriki in drugih krajih. Opazka. Agencija za popotovanja Karla Pirelli-ja ne bavi se z izseljenici, niti se ne peča z njimi, istim n daje nikakoršnih pojasnil, temveč bavi se izključno z popotniki v katerikoli smer in kraj. Popotniki vsi morajo imeti svoje popotnice od političke oblasti, katera mora naznanjevati deželo in kraj, kamor želé podati se. 12—5